

OSASUN BIDASOA PLATAFORMAREN PROPOSAMENA, BIDASOAN OSAKIDETZAREN OSASUN-ARRETAKO GUNEA HANDITZEKO PLAN ESTRATEGIKORAKO.

Laburbilduma:

Bidasoa Eskualdeko Ospitalea 1989an inauguratu zen, eta birmoldaketa sakona behar du hurrengo 30 urteko beharrezanetara egokitzeko.

Honako behar hauek identifikatu dira:

- Bloke Kirurgikoa, Bizkortze-unitatea eta Esterilizazio-unitatea handitzea eta eraberritzea.
- Laborategiak espazio berri batean integratzea, Anatomia Patologikoa, Biokimika, Mikrobiologia, Serologia eta Hematologia bateratuko dituenak.
- Eguneko Ospitale medikoko unitatea berridiseinatzea.
- Larrialdietako zerbitzua handitzea, behaketa-eremu batekin.
- Egonaldi ertaineko eta Etxeko Ospitalizazioko unitatea berrantolatzea eta handitzea.
- Erresonantzia magnetikoko unitate bat instalatzea.
- Miaketa osagarrietarako, farmaziarako eta instalazio erradiologikoetarako espazioak eraberritzea.
- Ospitaleko kanpo-kontsultetarako espazioak berrantolatzea eta zabaltzea.
- Lehen solairuko ospitalizazio-unitateen instalazioak modernizatzea, logelak erosoagoak izan daitezkeen pazienteentzat.
- Bigarren solairuan bosgarren ospitalizazio-unitatea mantentzea. Klimatizazioa hobetzea.
- Administrazio- eta zuzendaritza-eremua egungo kokalekuan mantentzea.
- Profesionalentzako espazio komunak berrantolatzea eta zabaltzea: guardiako logelak, irakaskuntza eta prestakuntza, bilera-gelak eta ekitaldi-aretoa.
- Beste erakunde batzuek okupatutako espazioak berriz diseinatzea: Emergentziak, Osasun Mentala.

Zerrendatutako premia gehienak bat datoz Osasun Sailak "*Plan Director OSI Bidasoa*" definitzen dituenekin. Bidasoa Ospitalea 30 urterako agertokian pentsatuz eraberritzeak eta, ondorioz, asistentzia-jarduera handitzeak espazioetan haztea dakar nahitaez.

Gure ustez, egungo ebakuntza-gelak eraberritzea, asistentzia-espazioak zabaltzea gabe, arazoaren zati bat konpontzea da, osotasuna konpondu gabe, eta egungo asistentzia-gaitasuna murriztuz, handitu beharrean. Bosgarren ospitalizazio-unitatea ixteak 21 ohe galtzea dakar.

Gure proposamena eraikin erantsi bat eraikitzea da, bigarren solairuko egungo instalazioak eraitsi gabe, eta lehen aipatutako beharretara egokitutako espazioak diseinatzea.

Lehen Mailako Arretarako, honako behar hauek identifikatu dira:

- Espazio berriak eta zabalak izatea, Lehen Mailako Arretari lekua emango diotenak, helduentzako eta haur eta gazteentzako espazio bereziekin, bai eta ospitaleko espezialitateetako kontsultak, errehabilitazioa eta profesionalentzako espazioak ere. Irungo hirugarren osasun-zentroa berehala eraikitzea Oinaurren.

- Gaur egun Irunen dauden zentroak egokitzea, behar sanitario berrietara egokituz. Hondarribiko osasun-zentroa handitzea, Itsasoko Gizarte Institutuak gutxi erabiltzen dituen eta alboko eraikin batean dauden instalazioak probestuz.

Helburu horiek lortzeko, Oinaurreko anbulatorioa berehala eraikitzea proposatzen da. Horri esker, Lehen Mailako Arretaren egungo eredia hobetu ahal izango litzateke, komunitatean integratuago egongo litzatekeena eta 4 zentroetan arreta hobetuko lukeena, etorkizuneko beharretara egokituz.

Leku gehiagori esker, ospitalean arretarik behar ez duten ospitale-kontsultak hurbilduko litzazkieke herritarrei. Ospitaleak ere kongestioa galduko luke, eta lagunkoiagoa izango litzateke ospitaleratzea behar duten pertsonentzat.

Espazio gehiago, talde txikietan lan egiteko eredurako aukera emango luke. Ereditu horri esker, erreferentziazko profesionalek (medikuek, erizainek eta administrariak) espazio humanizatu eta atseginagoetan artea ditzakete pazienteak.

Espazio gehiago izateak aukera emango luke gizarte-zerbitzuen zati bat eta osasunarekin lotutako jarduera komunitarioak integratzeko (ariketa, erlaxazioa, elikadura osasungarria, etab.).

Irungo hirugarren osasun-zentroa berehala eraikitzeak, Oinaurren dagoeneko erabilgarri dagoen orubean, arreta-espazioaren arazoa azkarrago eta kostu ekonomiko gutxiagorekin konpontzea ahalbidetuko luke. Irunek ezin du 10 edo 15 urte itxaron urbanizatu gabeko balizko orubeetan zentro handi bat egin arte.

OSASUN BIDASOA PLATAFORMA HIRITARRA

OSASUN BIDASOA PLATAFORMAREN PROPOSAMENA, BIDASOAN OSAKIDETZAREN OSASUN-ARRETAKO GUNEAK HANDITZEKO PLAN ESTRATEGIKORAKO.

Justifikazioa:

Osakidetzaren Bidasoa ESlan, gaur egun, Irungo 64.000 biztanleei, Hondarribiko 17.300 biztanleei eta Bortzirietako 8.550 biztanleri ematen zaie arreta. Halaber, Iparraldean bizi diren Hegoaldeko 6.000 herritarretatik asko artatzen dira, bai eta iragaitzazko bidari edo desplazatu egoeran dauden espainiar edo egoiliarren kopuru handia. Guztira, 100.000 pertsona baino gehiagori ematen zaie arreta.

Bidasoa Eskualdeko Ospitalea 1989an inauguratu zen, erroldatutako 75.517 biztanle artatzeko. Data horretatik aurrera, erroldatutako biztanleriaren hazkundera % 19koa izan da (14.350 pertsona gehiago). Hazkunde horri, mugaren beste aldean bizi den biztanleria gehitu behar zaio, baita egoera irregularrean dauden migratzaileak ere.

Hazkunde demografiko horretaz gain, biztanleriaren zahartze progresiboa ere kontuan hartu behar da. Hori, adinarekin lotutako gaixotasun kronikoen gorakadarekin lotzen da, eta, ondorioz, eskari asistentzialaren gorakada handiarekin.

Gure ustez, ezinbestekoa da Bidasoako ESlrako osasun-azpiegituren Plan Estrategikoa egitea 30 urtera begira, gure eskualdeetako osasun-instalazioek bizi duten egoera larriari buelta eman ahal izateko.

Jarraian zehazten dugun proposamena eztabaida baten emaitza da. Eztabaida horretan herritarren ordezkariak parte hartu dute, Osasun Bidasoa Plataformari atxikitako 40 entitateen bitartez, bai eta osasun-arloko profesionalak ere, eskualdeko ospitalekoek zein Bidasoako Lehen Mailako Arretakoek. Irun, Hondarribia eta Bortzirietako udalekin ere ohiko elkarrizketak izan dira.

Ospitaleko arreta:

Aurrekariak.

Bidasoa Eskualdeko Ospitalea 1989an inauguratu zen. 2011n, bigarren solairua egokitu zen bosgarren ospitalizazio-unitatea (21 ohe) eta ESlaren administrazioa hartzeko. 2020an, Larrialdi-zerbitzua berriro zen.

Gaur egun, bai ebakuntza-gelek bai lehen solairuko ospitalizazio-unitateek birmoldaketa behar dute egungo asistentzia-premietara egokitzeko, 1989an aurreikusitakoez oso bestelakoak baitira. Agerikoa eta kezagarria da ez dagoela lekurik kanpo-kontsultetarako, esterilizatorako, eguneko ospitalerako, langileen logeletarako, prestakuntzarako eta abarretarako.

2021ean, Osakidetzak iragarri zuen ebakuntza-gelak 2 urtez itxiko zituela eta Donostiako Onkologiko ospitalera eramango zituztela. Herritarren eta profesionalen protestek proiektu

hori gelditzea lortu zuten. Profesionalek proposatzen zuten alternatiba eraikin erantsi bat eraikitzea zen, itxiera saihesteko eta jarduera kirurgikoarekin normaltasunez jarraitu ahal izateko. Ondoren, Osakidetzak ebakuntza-gela berriak ospitaleko bigarren solairuan jartzeko proiektua iragarri zuen (zatirik berriena eraitsiz eta bosgarren ospitalizazio-unitateko 21 oheak kenduz). Horretarako, administrazioa kanpoko modulu aurrefabrikatuetara eramatea proposatu zen, 1,3 milioi euroko kostuarekin. Proposamen horiek 3 urtetik gorako obrak ekarriko lituzkete funtzionamenduan dagoen ospitale baten barruan. Gainera, asistentzia-gaitasuna murriztu egingo litzateke, eta ez lirateke konponduko egungo espazio-arazoak. Era berean, ez lukete etorkizun hurbileko eskari asistentziala handitzearen arazoa konponduko.

Proposamen zehatzak

Ospitale-instalazioak egokitzeko proposamena egiteko, *“Plan Director OSI Bidasoa. Escenario 2023-2033”* dokumentua erabili da oinarri gisa. Dokumentu hori Eusko Legebiltzarrean aurkeztu zuen Osasun Sailak, 2023ko martxoaren 3an.

Ospitalizazio-eremua. 6 unitate izan beharko lituzke:

1. Espezialitate kirurgikoak
2. Espezialitate medikoak
3. Bitarteko Zainketen unitatea
4. Espezialitate medikoak,
5. Traumatologia, Susperketa eta Egonaldi Ertaina (gaur egun bigarren solairuan).
6. (Berria, gertakizunetarako erreserba, "hondamendiak, pandemia berriak", gehienez 30 ohe, beste erabilera batzuetarako balioaniztuna).

- Gelen baldintzak hobetzea: isolamendua, indibidualak, obesitate morbida, ohe monitorizatuak, garabiekin, erosotasun handiagokoak.
- Espazio nahikoa izatea pazienteentzako (gimnasioa eriondo-unitatean), senideentzako, profesionalentzako (lan-gelak), eta biltegi eta eremu osagarrientzako.
- Ospitalizazioko instalazioak modernizatzea, erosotasun handiagoa eskaintzeko: klimatizazioa, komunak, leihoak, txirrinak, etab.
- Etxeko Ospitalizazioa handitzea. Gaur egun oso leku txikian.

Kirurgia-blokea.

Eraikin eranskinean, ospitaleratze-eremuarekin pasabide baten bitartez komunikatuta:

- Sei ebakuntza-gela
- Bitarteko Zainketen unitatea, Susperketa
- Egitura orokorrean integratutako Ospitaleratu Gabeko Kirurgia-unitatea
- Esterilizazio-unitatea eraberritua, BQ proiektuan

Larrialdi-zerbitzua.

2020an birmoldatua. 8-10 pazienterentzako larrialdietako behaketa-eremu bat prestatzeko dago. Eremu hori aurreikusita dago, baina ez du hura kokatzeko beharrezko espaziorik.

Asistentzia Anbulatorioen eremuak.

Kanpo-kontsultak. Gaur egun zenbait daude ospitalizazio-unitateetan edo gainerakoetatik bereizita: dermatologia, urologia, neurologia edo anestesia. Gainerako kanpo-kontsultekin kokatu beharko lirateke.

- Ospitalean mantendu beharreko kanpo-kontsulta espezializatuak: kardiologia, pneumologia, neurologia, erreumatologia, endokrinologia, hematologia, digestiboa, dermatologia, traumatologia, errehabilitazioa, kirurgia orokorra, ORL, oftalmologia, ginekologia, urologia.
- Ospitale-espezialitateetako kontsulta asko Lehen Mailako Arretako 4 zentroetan artatu litezke.
- Berriak: Farmazia banaketa anbulatorioa

Miaketa osagarrien eremuak:

- Funtzionalak: kardiologia, pneumologia, neurologia
- Endoskopiak: digestiboa, pneumologia, urologia, ginekologia

Errehabilitazioa. Gaur egun leku falta dago ospitaleko gimnasioan. Etorkizuneko 4 osasun-zentroek gimnasioa izan beharko lukete.

Eguneko Ospitale Medikoa: 15 plazako unitate berri bat diseinatu behar da, Larrialdi zerbitzutik eta sarrera nagusitik gertu.

Prozedura-gela (eguneko ospitale medikoarekin partekatutako elementuak: harrera, itxarongela, etab.): kirurgia txikia, anestesia, etab., Larrialdi zerbitzutik eta sarreratik gertu.

Zerbitzu zentralak.

Irudi Bidezko Diagnostikoa: erradiologia konbentzionala, ekografia, OTA. Ospitalea RMNz hornitzea falta da.

Osakidetzaren Diagnostiko Biologikoko sarea: Laborategiak integratu beharko lituzke Anatomia Patologikoa, Biokimika, Mikrobiologia, Hematologia, Serologia eta abar, espazio berri batean.

Emergentziak eta Lentzeria: espazio berrietan birkokatu beharko lirateke.

Farmazia: serumen, txertoen eta abarren biltegitratzeko era birdiseinatu behar da. Medikamentuen banaketa anbulatoriorako espazio berri bat falta da.

Gerentzia eta Administrazioa: bigarren solairuan egon beharko luke, 2011n eraberritu zen espazioan.

Pazienteentzako harrera gunea: Pazienteak eta Erabiltzaileak Arreta Emateko Zerbitzua:

- Harrera (Larrialdiak, Kontsultak, Bloke Kirurgikoa, Zerbitzu Zentralak).
- Administrazio-arloen berrantolaketa, fisikoa zein funtzionala.

Lan-eremu komunak.

- Zerbitzu medikoen bulegoak
- Irakaskuntza eta prestakuntza gelak
- Areto nagusia
- Bilera-gelak

Elementu komun batzuek espazio berriak behar dituzte.

- Guardiako logelak
- Biltegi Orokorra kanpoko patioan. Osakidetzaren Plataforma Logistiko berria
- Lentzeria-biltegia. Espazio berria behar du arropa garbi/zikinaren logistikarako, etab.
- Artxibo pasiboetako dokumentazio-biltegiak.
- Sukaldea: araudiarekin bat ez datozen instalazio zaharkituak. Obra behar da.

Osasun Mentala.

- Gaur egun, haur eta gazteen psikiatriako kontsultak ospitalean egiten dira. Oinaurreko anbulatorio berrian egin beharko lirateke, helduen psikiatriako kontsultetatik gertu.
- Ospitaleratutako pazienteentzako kontsulta-zerbitzu berri bat abian jartzea, ospitalean lan-espazio bat beharko lukeena.

Emergentziak.

Anbulantzia medikalizatuaren taldea ospitaleko gela batean dago, egoera prekarioan. Leku egokia behar du.

Konklusioak:

Zerrendatutako premia gehienak bat datoz Osasun Sailak *“Plan Director OSI Bidasoa”* definitzen dituenekin. Bidasoa Ospitalea 30 urterako agertokian pentsatuz eraberritzeak eta, ondorioz, asistentzia-jarduera handitzeak espazioetan haztea dakar nahitaez.

Gure proposamena eraikin erantsi bat eraikitzea da, bigarren solairuko egungo instalazioak eraitsi gabe, eta lehen aipatutako beharretara egokitutako espazioak diseinatzea. Gure ustez, egungo ebakuntza-gelak eraberritzea, asistentzia-espazioak zabaldu gabe, arazoaren zati bat konpontzea da, osotasuna konpondu gabe, eta egungo asistentzia-gaitasuna murriztuz, handitu beharrean.

Gure proposamena eraikin erantsi bat eraikitzea da, bigarren solairuko egungo instalazioak eraitsi gabe. Era berean, espazioen diseinua egin behar da, arestian aipatutako beharretara egokitzeko.

LEHEN ARRETA

Aurrekariak

Irun erdialdeko anbulatorioak , 1954an eraikitakoa, 38.000 pertsona baino gehiago artatzen ditu 1841 metro karratuko eraikin batean. Horri gehituz, 2 barrakoi aurrefabrikatu ditu 2020ko uztailetik. Dunboak, 1991n eraikia, 2093 metro koadro ditu eta 30.000 herritar baino gehiago artatzen ditu.

Kontsultarako tokirik eza nabarmena da bi zentroetan duela urte askotatik hona, eta horrek, egungo plantillako langileekin, kalitatezko arreta ematea eragozten du. Gainera, etorkizunean langile gehiago izatea bideraezina izango da nahiz eta plantilla handitzea ezinbestekoa izango den, Irungo biztanleriaren hazkundera eta egungo biztanleriaren zahartze progresiboa dela eta.

Bidasoako Osasun Mentaleko Zentroa duela ia 25 urtetik dago Irungo Udalak Osakidetzari utzitako behin-behineko lokaletan. Instalazioak zaharkituak dira eta espazio faltak, gero eta handiagoa den eskariari erantzuteko zerbitzuak zabaltzea eragozten du.

Osakidetzak eskatuta, 2015ean Irungo Udalak orube bat gorde zuen Oinaurren, hirian hirugarren anbulatorio bat eraikitzeko. 2022an Oinaurreko anbulatorioa eraikitzeko proiektuaren lizitazioa hastea aurreikusita izan arren ez zen lizitaziorik egin.

2023an, Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailak "*Plan Director*" proposamen bat aurkeztu zuen Legebiltzarrean, Irungo erdialdean osasun-zentro handi bat eraikitzea eta, ondoren, Irun-Erdialdeko anbulatorioa ixtea zekarrena. Proiektu hori Irungo Udalak hirigunean urbanizatutako orube handi bat uztearen baldintzapean zegoen. Etorkizuneko "Irun Trenbide" eremuan lurzoru urbanizagarria izanez gero, obra egiteko epea 10 eta 15 urte artekoa izango litzatekeela uste da.

Proposamen zehatzak:

Oinaurren hirugarren zentroa eraikuntzaren hasiera.

Oinaurren hirugarren osasun-zentroa eraikitzeko proiektuaren lizitazioa berehala aktibatzea. Behar bezala dimentsionatzea, inguruko egungo biztanleriari zerbitzua emateko, kontuan hartuta biztanleriak izango duen hazkundera eta zentro berrian eman litezkeen Lehen Mailako Arretaren zerbitzu osagarriak: osasun mentala, osasun publikoa, ospitaleko espezialistentzako kontsultak, errehabilitazioa, erradiologia, gizarte-zerbitzuak, arreta komunitarioa, irakaskuntza, ikerketa, etab. Hiru urte behar dira obra amaitzeko.

Oinaurretik gertu, behin-behineko kontsultategi bat jartzea.

Oinaurreko proiektua lizitatu ondoren, behin-behineko kontsultategi bat jartzea inguruko lokaletan, Irun Erdialdeko eta Dunboako anbulatorioen jarduera arintzeko. Kontsultategi horretan 4-6 familia-mediku, 4-6 familia-erizain eta 4-6 administrari kokatzea, Bentas eta Oinaurre auzoetako biztanleria esleituta izango dutela. Profesional horiek, ondoren, Oinaurrera joango ziren behin betiko, zentro berriaren obrak amaitzean.

Irun erdialdeko anbulatorioa.

2-4 familia-mediku/erizain/administrari ekipo birkokatzeak atzeko patioko barrakoiak kentzea ahalbidetuko luke. Bigarren fasean, atzeko patioan 1.500 metro karratuko eraikin bat eraiki beharko litzateke, 5 solairutan. Handitze hori anbulatorioaren funtzionamendua aldatu gabe egin daiteke, eta aukera emango du EAGa, ikuskaritza medikoa, kontsulta espezializatuak eta prestakuntza eta zerbitzu-arloak birkokatzeko. Gainera, zerbitzu-zorroa handitzeko aukera emango luke, errehabilitazioa, kirurgia txikia, talde-jarduerak eta abar eskainiz.

Dunboako anbulatorioa.

Lehen fasean, zentroaren hirugarren solairuan dauden Osasun Publikoko profesionalak beste behin-behineko lokal batzuetan kokatu beharko lirateke (Oinaurre inauguratu arte). Horri esker, solairu hori eraberritu ahal izango da, Lehen Mailako Arretarako espazioa handitzeko. Aldi berean, familiako mediku/erizain/administrari taldeak Oinaurreko behin-behineko kontsultategian birkokatzeak egungo kontsultak arinduko lituzke, ordutegiak hobeto banatzeko aukera emanez, eta, gainera, zerbitzu-zorroa handitzeko aukera emango luke, errehabilitazioa, kirurgia txikia, ospitaleko espezialistentzako kontsultak, talde- eta komunitate-jarduerak, gizarte-lana eta abar eskainiz.

Hondarribiko anbulatorioa.

Komeni da asistentzia-zerbitzuak zabaltzea, hala nola ospitaleko espezialistentzako kontsultak, kirurgia txikia, talde-jarduerak, etab. Horretarako, gaur egun gutxi erabiltzen diren Itsasoko Gizarte Institutuaren ondoko instalazioak erabil daitezke.

Irungo oinarrizko osasun-eremuak berrantolaketa.

Jarduketa horiek egitearekin batera, Oinaurreko zentro berrirako (Bentas, Oinaurre, Belaskoenea, Anaka, Puiana, Lapitze, etab.) oinarrizko hirugarren osasun-eremu bat eratu beharko litzateke, eta Irun Erdialdekoa eta Dunboakoa berrantolatu beharko lirateke, zentro bakoitzean dauden profesionalen arabera arreta orekatzeko.

Konklusioak:

Oinaurreko anbulatorioa eraikitzeak Lehen Mailako Arretaren eredu berri bat ahalbidetuko luke, hurbilagoa eta komunitatean integratua, 4 zentroetan arreta hobetuz eta etorkizuneko beharretara egokituz.

Leku gehiagori esker, ospitalean arretarik behar ez duten ospitale-kontsultak hurbilduko litzaizkieke herritarrei. Ospitaleak ere kongestioa galduko luke, eta lagunkoiagoa izango litzateke ospitaleratu behar duten pertsonentzat.

Espazio gehiago, talde txikietan lan egiteko eredurako aukera emango luke. Eredu horri esker, erreferentziako profesionalek (medikuek, erizainek eta administrariak) espazio humanizatu eta atseginagoetan artea ditzakete pazienteak.

Espazio gehiago izateak aukera emango luke gizarte-zerbitzuen zati bat eta osasunarekin lotutako jarduera komunitarioak integratzeko (ariketa, erlaxazioa, elikadura osasungarria, etab.).

Irungo hirugarren osasun-zentroa berehala eraikitzeak, Oinaurren dagoeneko erabilgarri dagoen orubean, arreta-espazioaren arazoa azkarrago eta kostu ekonomiko gutxiagorekin konpontzea ahalbidetuko luke. Irunek ezin du 10 edo 15 urte itxaron urbanizatu gabeko balizko orubeetan zentro handi bat egin arte.

OSASUN BIDASOA PLATAFORMA HIRITARRA